

Res Claritatis MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XIII., číslo 12

12. 6. 2016 / neprodejné

Z OBSAHU	Pokorná modlitba dosahuje milosrdenství. Katecheze Svatého otce	04
	Mučedníci komunismu: Dom Nikollë Gazulli a Dom Dedë Maçaj	05
	Nad exhortací Amoris laetitia, I. část	06
	Přednost by měla být dána křesťanským uprchlíkům	12

TRADICE OTCŮ

Z promluvy připisované svatému biskupu Petru Chryzologovi (kolem 380–451)

Blahoslavení tvůrci pokoje, říká evangelista, milovaní, neboť oni budou nazváni Božími syny. Křesťanské ctnosti se ovšem rozvíjejí v tom, kdo s ostatními setrvává v křesťanském pokoji; a nemůže být nazýván Božím synem, koho nelze nazvat tvůrcem pokoje.

Pokoj je to, moji milí, co člověka osvobozuje z otroctví, činí ho svobodným, mění v Božích očích jeho postavení, ze služebníka dělá syna, z otroka činí svobodného. Pokoj mezi bratřími je to, co chce Bůh a z čeho má radost Kristus; je naplněním svatosti, normou spravedlnosti, učitelem vzdělanosti, strážcem mravů a vůbec chválným způsobem chování. Pokoj je naším přímlyvcem, když prosíme; je snadnou a účinnou cestou k dosažení toho, zač se modlíme, a k naplnění všech našich tužeb. Pokoj je matkou lásky, poutem svornosti a zřetelným znamením čisté mysli, která od Boha dosáhne toho, co si přeje; ať žádá, o čeho chce, obdrží všechno, o čem prosí. Zachovávat pokoj je příkaz Krále. Vždyť sám Kristus Pán říká: *Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám.* To znamená: Zanechávám vás v pokoji, v pokoji vás chci znovu nalézt. Když odcházel, chtěl dát, co si přál u všech najít, až se vrátí. (...)

Hleďte tedy, milovaní bratři, proč je třeba milovat pokoj a vážit si svornosti: to obojí rodí a živí lásku. Vězte, že podle apoštola *láska je z Boha*, je tedy bez Boha, komu chybí láska.

Milujte pokoj a všechno se uklidní, a Boží Církev upevněná jednotou pokoje dosáhne dokonalé soudržnosti ve spojení s Kristem.

Manifestace pro všechny. Foto: Flickr, | Galetki (CC BY-NC 2.0)

Máma, táta a Evropská komise

Chtít mír je krásná věc, avšak na mír jsou potřeba dva, kdežto na válku stačí jeden. A když jeden chce mír a druhý válku, bude válka, nikoli mír. Churchill to věděl, Chamberlain nikoli. Staré bitvy našťestí bojovat nemusíme, poučení bychom si z nich však vzít měli, neboť nové už probíhají.

Bojové linie dnešní doby se změnily, války dnešní doby jsou kulturní a jeden z hlavních směrů útoku vede na rodinu. Nahlížet rodinu jako svazek mezi mužem a ženou, zaměřený svou přirozenou povahou na prospěch manželů a na zplodění a výchovu dětí, je dnes nejen považováno za zpátečnické, ale začíná to být v západní civilizaci kriminalizováno. (Katolické adopční agentury ve Velké Británii musely být uzavřeny, protože umístováním dětí výhradně do rodin s otcem a matkou by porušovaly zákon. Jeden Francouz byl při procházce s ro-

dinou zadržen, protože byl oděn „v rozporu s dobrými mravy“, tj. měl na sobě svetr s logem Manifestace pro všechny, na kterém byl muž, žena a dvě děti.)

Protirodinná agenda vychází stále častěji z orgánů Evropské unie. Evropský parlament přijal v roce 2015 Strategický plán genderové rovnosti na léta 2015 až 2020, kde je patrná snaha o redefinici manželství. Rodina se totiž v Bruselu už přežila. Když na podzim minulého roku vznikla občanská iniciativa *Mum, dad and kids*, která usiluje o to, aby manželství bylo definováno jako závazek mezi mužem a ženou, Evropská komise na zasedání 9. prosince 2015 nejen že tuto iniciativu nepřivítala, ale naopak konstatovala, že iniciativa „nepřispívá k dalšímu rozvoji EU a evropského práva, ale dotýká se kontroverzní a emocionálně nabitě problematiky, která má význam jen

Dokončení na str. 2

Foto: © Jiří Dočekal

Na českou Národní pouť do Krakova dorazilo šest tisíc poutníků

V sobotu 28. května se uskutečnila Národní pouť do Krakova, na níž se sešlo přibližně šest tisíc poutníků ze všech diecézí. Tradiční pouť médií konaná v posledních letech na Svatém Hostýně se tentokrát spojila s poutí trochu jiného rázu, a to díky probíhajícímu Svatému roku milosrdenství. Organizátor Radio Proglas spolu s Českou biskupskou konferencí tak zval do polského Krakova, místa, kde Ježíš zjevoval svaté sestře Faustýně svou lásku k člověku a kde ji také určil za svou „sekretářku milosrdenství“.

Program začal v bazilice Božího milosrdenství. Po představení jednotlivých katolických médií následovala slavnostní mše svatá, již celebroul kard. Dominik Duka, homilii pronesl arcibiskup Jan Graubner. „Někdy se ptáme, jak je to s tím milosrdenstvím? Je ho málo, či moc? Je to spravedlnost, nebo nespravedlnost?“ zeptal se v úvodu. Lidé často nevidí žádné řešení ze svých obtížných situací, kapitulují, utíkají. Ale ani útěk do jiného města, do jiného zaměstnání, do jiné rodiny často nepomáhá. Odpověď je v milosrdenství: „Odpuštění, smíření a milosrdenství způsobuje něco nemožného, to, co je z hlediska spravedlnosti neospravedlnitelné.“ Není třeba se ptát, jestli je odpuštění spravedlivé, protože „odpuštění je vždy nezasloužený dar“. Bůh je ten, který nám odpustil jako první, „Kristus svou obětí na Kalvárii spustil lavinu milosrdenství,“ a k tomu i nás vyzývá Svatý rok milosrdenství: spustit lavinu milosrdenství ve světě, řekl arcibiskup Graubner.

Celým dnem hudebně doprovázel Sbor brněnské mládeže. Součástí programu byl také koncert tohoto sboru, adorace s biskupem Vokálem, přednáška biskupa Posáda a přednáška sester z kongregace Matky Božího milosrdenství. Na závěr se všichni přítomní pomodlili Korunku Božího milosrdenství s úvodním slovem biskupa Tomáše Holuba. Velká účast českých poutníků překvapila i samotného krakovského arcibiskupa Stanisława Dziwisze, který ve svém pozdravu s úsměvem podotkl, že by Polsko mělo přehodnotit představu o víře v Čechách.

Církev.cz

Dokončení ze str. 1

pro menšinu, a nikoli pro drtivou většinu občanů EU.“ Navíc vyzvala k debatě, jak situaci napravit (!).

Evropská komise si patrně nevšimla, že nejmasovější demonstrace v Evropě se v posledních pěti letech konaly právě na podporu rodiny. Jeden ze způsobů, jak jí to připomenout, je možnost připojit se k této iniciativě a podepsat níže uvedenou petici. Je to jen jeden z výstřelů probíhající války, ve které možná bojovat nechceme, ale bojovat musíme.

A také – jako Churchill – musíme chtít vyhrát. K petici se můžete připojit na <http://www.mumdadandkids.eu/cs>. Podle pravidel pro evropské petice je nutné shromáždit nejméně milion podpisů během 12 měsíců. Pro každou z členských zemí je stanoven jejich minimální počet. Pokud jsou tyto podmínky dodrženy, Evropská komise je zavázána vzít předkládaný problém v potaz.

*Doc. Ing. František Svoboda, Ph.D.
Převzato z <http://sklennykostel.net>*

Arcibiskup Ševčuk děkuje papeži za podporu

Jsmo Svatému otci vděční za to, že se snaží probouzet svědomí evropských křesťanů, kteří mlčí k nespravedlivé válce proti Ukrajině, řekl arcibiskup Svjatoslav Ševčuk v rozsáhlém rozhovoru pro americkou agenturu CNA. Mimo jiné zdůraznil, že válka Ruska s Ukrajinou má závažné konsekvence pro mezinárodní společenství. „Pokud totiž velká a silná země má právo napadnout menšího souseda, pak mezinárodní právo už neexistuje,“ uvedl. V odpovědi na otázku po problémech se stanovením pevných hranic okupovaných území zdůraznil, že spor o hranice neexistuje. Hranice Ukrajiny byly mezinárodně uznány. Problémem je ilegální anexe a okupace ukrajinského území, a tedy porušení mezinárodního právního řádu a světového systému bezpečnosti. Připomněl také, že ruská invaze na Ukrajinu je projevem úsilí o obnovu někdejšího Sovětského svazu. Před 25 lety se Ukrajinci v referendu vyslovili za suverenitu Ukrajiny a na tomto rozhodnutí nadále trvají.

RaVat

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz nebo na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zaslání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClaritatisMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Kardinál Sarah: Vrátit centrální místo v liturgii Bohu

Eucharistie se musí opět stát centrem našeho života a Bůh centrem liturgie – zdůrazňuje kardinál Robert Sarah, prefekt Kongregace pro bohoslužbu a svátosti. V rozhovoru pro týdeník *Famille chrétienne* konstatuje, že dnešní liturgie jsou bohužel často jakýmsi představením.

Kněz už neslouží Kristovu oběť, ale vede setkání mezi přáteli. Když si vymyslíme vlastní, kreativní liturgie, hrozí nám, že upadneme do kultu čistě lidské povahy, odpovídajícímu našim touhám a aktuální módě, a věřící se tak postupně oddálí od toho, co je pramenem života – říká kardinál Sarah. Eucharistie – dodává – je pro křesťana otázkou života či smrti. Pokud se totiž v centru liturgie nachází člověk, také Církev se stane pouze lidskou organizací, která bude mondénní, jak často varuje papež František. Pokud naopak stojí v centru Bůh, Církev získává na životnosti.

Podle kardinála Saraha je dnes potřeba vykonat na poli liturgie určité obrácení. Je k tomu potřeba reflexe, formace a návrat ke koncilním textům. Kardinál Sarah navrhuje, abychom obrácení vnímali doslovně. Je potřeba angažovat do něho i naše tělo, aby vyjadřovalo zaměření liturgie k Bohu. K tomu může nejlépe sloužit obrácení celého shromáždění věřících a kněze jediným směrem. Nejde totiž o to, zda kněz stojí k věřícím zády či čelem, nýbrž o to, aby se všichni obraceli společně ve směru apsidy, která symbolizuje Východ, totiž Boha.

Kardinál Sarah zdůrazňuje, že takto sloužená liturgie je ve shodě s literou a duchem koncilu. „Jako prefekt Kongregace pro bohoslužbu chci připomenout, že sloužení liturgie ‚ad orientem‘ je dovolené v rubrikách misálu, které precizují, kdy se má celebrant obracet směrem k lidu. Není tedy potřeba žádných povolení k tomu, aby se liturgie sloužila směrem k Bohu,“ říká. A připomíná, že už v minulém roce oficiálně vybídl kněze a věřící, aby se alespoň při některých částech liturgie, jako je akt pokání, Gloria nebo eucharistická modlitba, všichni společně obraceli k východu.

RaVat

Petrův nástupce k Papežskému misijnímu dílu: Chtělo by to mystiku!

Ve dnech 29. května – 4. června 2016 se v Římě uskutečnilo generální shromáždění Papežských misijních děl. Českou republiku na něm zastoupil Mgr. Leoš Halbrštát, národní ředitel Papežských misijních děl. Součástí programu byla také audience u papeže Františka. Svátý otec při ní účastníkům setkání připomněl, že misie utváří Církev a udržuje ji ve věrné službě spásonosné Boží vůli. Nesmí se proto omezit na starost o shromažďování fondů a pečlivé rozdělení hmotné pomoci, byť jsou tato hlediska nezbytná:

„Chce to mystiku. Musí růst náš zápal pro hlásání evangelia. Obávám se – a chci se vám s tím svěřit –, že vaše dílo se zakládá na dokonalé organizaci, ale chybí mu zanícení. Tutéž práci může odvést nějaká nevládní organizace – ale to vy přece nejste! Misijní unie, která nehoří nadšením, k ničemu není. Misijní dílo bez mystiky je zbytečné. Pokud si tedy něco máme odřeknout, zřekněme se organizace a jděme dál v mystice světců. Vaše misijní unie dnes potřebuje právě toto – mystiku světců a mučedníků. Trvalá práce na misijní formaci, kterou máte konat, nesmí být jenom intelektuálním kurzem, nýbrž má být součástí této vlny misijního zápalu, který se sytí mučednickým svědectvím.“

Církevní služba Papežských misijních děl vyžaduje nové promyšlení, obnovu a reformu – avšak reformu v pravém slova smyslu, tedy vycházející z osobního obrácení, vysvětlil Svátý otec v závěru audience.

RaVat

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>.

SLOVO KNĚZE

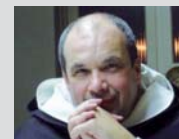
Největším pokladem člověka je přátelství s Božím Synem, Ježíšem Kristem. Je to přátelství nesrovnatelně hlubší než kterékoli jiné. Jde o vztah ještě dokonalejší, než je láskyplné spojení manželů. To proto, že ze strany Pána Ježíše k nám přichází láska božská a nekonečná. A také proto, že Pán může naplnit naše nitro, když ho pozveme, a může nás vnést do svého Srdce, když se mu oddáme.

U vědomí toho, jak drahocenné je přátelství s Kristem, stojí za to o ně skutečně pečovat a snažit se udělat z naší strany vše pro jeho rozvoj a posílení. K tomu jistě patří péče o čistotu duše, omezení věcí, které od Pána odvádějí, úsilí Pána lépe poznat, trávit s ním více času, setkávat se s ním v modlitbách, ve svátostech a v lidech potřebujících pomoc. Odměnou soustředěného projevení lásky Ježíši se stává hlubinný pokoj duše a radost, kterou svět nemůže ani dát, ani vzít.

Rád bych s vámi sdílel, co mně osobně pomáhá zůstat v Kristově lásce. Jednak jsou to střelné modlitby. Jejich výhodou je, že se dají uskutečnit kdykoliv, i ve stavu silného zaneprázdnění, nějaké úzkosti nebo nemoci. Jde o krátká vyznání, prosby, díky či chvály, jako např. Ježíši – Lásko, Pane smiluj se (nade mnou), můj Pán – můj Bůh, Milosrdenství atp. Každý jistě nalezne osobní střelné modlitby, které mu jdou ze srdce a s Pánem ho snadno spojují. Ty je pak možné i víckrát s vírou opakovat.

Pak se mi ještě osvědčila rada kartuziána z knihy *Láska a ticho* (Kryształ OP, 2014): Číst po malých úsecích (třeba verších) na pokračování a pomalu Ježíšovu řeč na rozloučenou (Jan 14–17). Kartuzián doporučuje, abychom si představili sebe mezi apoštoly a brali Pánova slova osobně a pro nás. Takovéto rozjímavé čtení vyvolává velké odpovědi lásky. Zůstávejme tedy v lásce Kristově (Jan 15,9).

fr. Pavel Maria OP

*fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svatě Zdislavy*

POKORNÁ MODLITBA DOSAHUJE MILOSRDENSTVÍ

Katecheze papeže Františka na generální audienci

Drazí bratři a sestry, dobrý den! Minulou středu jsme slyšeli podobenství o soudci a vdově, o nezbytnosti ustavičné modlitby. Dnes nás Ježíš dalším podobenstvím učí, jaký je správný postoj v modlitbě a prosbě o Otcovo milosrdenství, jak je třeba se modlit. Je to podobenství o farizeovi a celníkovi (srov. Lk 18,9–14).

Sebestřednost farizea

Oba protagonisté jdou do chrámu se modlit, ale svým naprosto odlišným počínáním dosáhnou opačných výsledků. Farizeus „stál“ (v. 11) a modlil se mnoha slovy. Jeho modlitba je sice děkovnou modlitbou k Bohu, ale ve skutečnosti se honosí svými zásluhami, má pocit nadřazenosti nad „ostatními lidmi“, které označuje za „lupiče, podvodníky, cizoložníky“ jako kupříkladu „tamhleten celník“ (v. 11). Právě tady je však problém. Farizeus se modlí k Bohu, ale po pravdě řečeno hledí sám na sebe. Modlí se k sobě a místo toho, aby měl před svým zrakem Pána, dívá se do zrcadla. Přestože se nachází v chrámu, necítí potřebu padnout na kolena před Božím majestátem, stojí, je si jistý, jako by byl pánem chrámu! Vypočítává dobré skutky, které vykonal, je bezúhonný, dodržuje Zákon víc než třeba, postí se „dvakrát za týden“ a dává „desátky“ ze všeho, co vlastní. Spíše než v modlitbě libuje si farizej v dodržování předpisů. Jeho postoj a jeho slova jsou však přece vzdáleny způsobu, jakým jedná a mluví Bůh, který má všechny lidi rád a nepohrdá hříšníky. Onen farizeus naopak pohrdá hříšníky a také na ně ukazuje. Tento farizeus, který se považuje za spravedlivého, nedbá na to nejdůležitější, totiž na přikázání lásky k Bohu a k bližnímu.

Zkoumat své srdce

Nestačí se tedy ptát, *kolik* se modlíme. Musíme se tázat, *jak* se modlíme či lépe, *jaké je naše srdce*. Je zapotřebí zkoumat

jej, vážít myšlenky a city a vykořenit aroganci a přetvářku. Já se však ptám: je možné se modlit arogantně? Lze se modlit pokrytecky? Nikoli. Modlit se můžeme jediné tak, že staneme před Bohem tak, jak jsme. Nikoli jako farizeus, arogantně a pokrytecky. Všichni jsme

Farizeus a celník. Foto: Flickr, bobosh_t (CC BY-SA 2.0)

Modlitba pyšného nedejde k Božimu srdci, pokora ubožáka jej však otevírá dokořán. Bůh má jednu slabost, slabost pro pokorné.

strhávání ukvapeností denního rytmu, často se honíme za senzacemi, jsme ohromováni a zmateni. Je nezbytné učit se nacházet cestu ke svému srdci. Obnovit hodnotu důvěrnosti a ztišení, neboť tam se s námi setkává Bůh a promlouvá k nám. Jedině vyjdeme-li odtud, můžeme se setkat s druhými a mluvit s nimi. Farizeus se vydal do chrámu, je si jistý sebou, ale nevšimne si, že ztratil cestu svého srdce.

Žadonit o milosrdenství Boží

Celník však stanul v chrámu s pokorou a kajícně: „zůstal stát vzadu, neodvažoval se ani pozdvihnout oči k nebi, ale bil se v prsa“ (v. 13). Jeho modlitba je velice krátká, ne jako ta farizeova: „Bože, buď milostiv mně hříšnému!“ Nic víc. Krásná modlitba. Výběrčí daní, kterým se říkalo celníci, byli totiž považováni za nečisté, podřízené cizí nadvládě, lidé je neměli v oblibě a všeobecně byli řazeni mezi „hříšníky“. Podobenství učí, že spravedlivým či hříšníkem se nikdo nestává svou sociální příslušností, ale způsobem, jakým se vztahuje k Bohu a jakým se vztahuje k bratřím. Gesta pokání a pár jednoduchých slov celníka dosvědčují, že si je vědom ubohosti svého postavení. Jeho modlitba jde k podstatě. Počíná si skromně, je si jistý jenom tím, že je hříšníkem, který potřebuje slitování. Farizeus nic nežádal, protože už všechno měl; celník však jen žadonil o milosrdenství Boží. A to je krásné: žadonit o milosrdenství Boží. Předstupuje s „prázdnými rukama“, s obnaženým srdcem a uznává, že je hříšníkem. Celník nám všem ukazuje nutnou podmínku obdržení Pánova odpuštění. Nakonec se právě on, tolik pohrdaný, stává vzorem opravdového věřícího.

Bůh si libuje v pokoře

Ježíš uzavírá toto podobenství výrokem: „Říkám vám: Celník se vrátil domů ospravedlněn, ne však farizeus. Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen“ (v. 14). Kdo je z těch dvou více zkažený? Farizeus. Ten je vzorem zkaženosti. Předstírá modlitbu, ale dokáže se jenom napařovat před zrcadlem. Je zkažený a modlitbu předstírá. Kdo se totiž v životě považuje za spravedlivého, soudí druhé a pohrdá jimi, je zkažený a je pokrytec. Pýcha kompromituje každý dobrý skutek, vyprazdňuje modlitbu, vzdaluje od Boha i od druhých.

Bůh si libuje v pokoře nikoli proto, aby nás pokořil. Pokora je spíše nezbytnou podmínkou, aby nás pozvedl a zakusili jsme milosrdenství, které zaplní naši prázdnotu. Modlitba pyšného nedojde k Božím srdci, pokora ubožáka jej však

otevřít dokořán. Bůh má jednu slabost, slabost pro pokorné. Pokornému srdci Bůh zcela otevírá svoje srdce. Tuto pokoru vyjadřuje Panna Maria ve chvalozpěvu *Magnificat*: „Shlédl na svou nepatrnou služebnici. (...) jeho milosrdenství trvá

od pokolení do pokolení k těm, kdo se ho bojí“ (Lk 1,48.50). Kéž nám naše Matka pomáhá modlit se pokorným srdcem.

Přeložil P. Milan Glaser SJ

Radio Vaticana

(Mezititulky redakce)

MUČEDNÍCI KOMUNISMU

Dom Nikollë Gazulli a Dom Dedë Maçaj

V tomto i v dalších pokračováních se budeme věnovat osudům albánských mučedníků z řad diecézních kněží a biskupů. V současné době probíhá proces blahořečení 21 kněží a 2 biskupů.

Dom Nikollë Gazulli

Narodil se v obci Dajc u Lezhë ve střední Albánii 15. června 1895, na území tehdejší Osmanské říše. Pocházel ze starobylé rodiny, odkud vzešlo během staletí několik kněží. Po ukončení školní docházky se rozhodl pro kněžské poslání – studoval na Papežském semináři ve Shkodrë a teologická studia absolvoval v Rakousku-Uhersku. Zde získal široký kulturní rozhled a vynikající jazykovou výstavu – ovládal němčinu, italštinu, latinu, učil se i francouzsky a turecky a rovněž se zabýval slovanskými jazyky.

Obětavý kněz i vědec

Po návratu do vlasti působil ve farnosti Rrjoll a mnoho let pak v horské oblasti Shkrel ve střední Albánii. Proslul svou zásadovostí a obětavostí ve prospěch chudých horalů. Vedle kněžské služby se záhy začal věnovat také lingvistické a etymologické práci. Zabýval se folklorem, mýty, legendami, příslovími střední Albánie, sbíral materiály pro etymologický a onomastický slovník, zaobíral se původem názvů míst, řek, kmenů, tedy toponomastikou. Patřil k zakladatelům etymologického zkoumání jazyka a onomastiky v Albánii. Přátelil se s předními literáty a básníky, např. s Gjergjem Fishtou.

Kvůli svým opozičním postojům k autoritativnímu Zogovu režimu byl ve 2. polovině 20. let vězněn a jeho bra-

tr, dominikánský kněz, byl kvůli účasti na povstání proti diktátorovi dokonce popraven.

Zrazen

Po nástupu komunistů k moci v roce 1945 pochopil, že nemůže kvůli zastrahování a výhrůžkám komunistů zůstat ve své farnosti, a připojil se k oddílům odbojářů, kteří působili v horách. Těm-

Dom N. Gazulli

Zleva: Dom Nikollë Gazulli. Foto: Wikipedia
Dom Dedë Maçaj. Foto: <http://www.kishakatolikeshkoder.com>

to lidem poskytoval podporu i duchovní útěchu. Byl zabit 23. března 1946 díky zradě agenta tajné policie Sigurimi. Otec Gazulli byl vylákán z horského úkrytu, aby udělal pomazání nemocných údajně umírajícímu muži ze své bývalé farnosti. Při cestě byl zaskočen příslušníky bezpečnostních jednotek komunistického režimu a postřelen. Ještě žijícího ho odvěkli ke kostelu, kde dříve působil, a zde jej před zraky farníků oběsili. Jeho tělo muselo několik dní viset na tomto místě. Takovouto potupnou smrtí ze-

mřel obětavý kněz, člověk mimořádné inteligence, skvělý spisovatel, folklorista a etnograf a jeden ze zakladatelů albanologie.

Dom Dedë Maçaj

Narodil se 5. února 1920 v Mali i Jushit u Shkodry. Studoval v papežském semináři ve Shkodrë a následně teologii v Římě. 19. března 1944 byl vysvěcen na kněze. Po návratu do vlasti působil jako zástupce faráře při katedrále ve Shkodrë. Později převzal horskou farnost Shledija nedaleko Shkodry, jejíž původní duchovní správce Andrea Zadeja byl v roce 1945 jednou z prvních obětí komunistického teroru. Farníky byl oceňován jako skromný, pracovitý a obětavý kněz.

Otec Maçaj byl povolán k vojenské prezenční službě a pracoval jako řidič sanitního vozu. Zde byl 10. března 1947 zatčen spolu s dalším vojákem a obviněn ze sabotáže, protože měl na cestě nehodu a vrátil se s vozidlem později. Po krutém mučení byl obviněn, že studoval v Římě, aby se stal špiónem Vatikánu a vykonával špiónážní činnost pro imperialistické západní mocnosti.

Před Bohem a před popravčí četou

28. března 1947 byl převezen ve zbědovaném stavu a s pouty na ruku před svou vojenskou jednotku v Permetu. Předem

byla vybrána popravčí četa a povolání vojáci, oddaní komunisté, kteří dle instrukcí velitele na otce Mačaje pokřikovali, že si zaslouží smrt. Otec Mačaj poklekl a začal se modlit, což mu bylo kupodivu umožněno. Potom vykřikl k vojákům, takže to všichni jasně slyšeli: „Prohlašuji před Bohem, s nímž se už brzy setkám, a před vámi, drazí vojáci, že budu zabit jen kvůli nenávisti ke katolické víře.

Říkám to bez pocitu hořkosti či nenávisti k těm, kteří mě zastřelí. Ať žije Kristus Král, ať žije papež, ať žije Albánie.“ Následně vykročil směrem k popravčí četě. První salva střel ho srazila na kolena, ale ještě žil. Někteří vojáci dle svědků této události volali: „Je nevinný, nechte ho žít,“ ale byli překřičeni stoupenci komunistického režimu a jejich skandováním: „Kulku do hlavy, kulku do hlavy.“ Násled-

ně byla exekuce dokonána – otec Mačaj byl rozstřílen a padl do tratoliště vlastní krve. Bylo mu 27 let.

Vojtěch Vlček

Mgr. Vojtěch Vlček, historik a pedagog, spolupracovník Ústavu pro studium totalitních režimů

NAD EXHORTACÍ AMORIS LAETITIA

Jak správně interpretovat poslední papežův dokument? I. část

Exhortace *Amoris laetitia* vyžaduje objasnění, abychom se vyhnuli obecnému zmatku, říká Mons. Athanasius Schneider, pomocný biskup arcidiecéze Panny Marie v Astaně v Kazachstánu.

Paradox protichůdných interpretací exhortace *Amoris laetitia*

Nedávno zveřejněná apoštolská exhortace *Amoris laetitia* (AL), která obsahuje velké množství duchovních a pastoračních bohatství souvisejících se životem v manželství a v křesťanské rodině v naší době, vedla bohužel ve velmi krátké době k velmi protichůdným interpretacím i mezi biskupy.

Jsou biskupové a kněží, kteří veřejně a otevřeně prohlašují, že AL jasně představuje zpřístupnění svatého přijímání znovusezdaným rozvedeným, aniž by museli zachovávat zdrženlivost. Podle jejich názoru právě tato stránka svátostné praxe, která má podle nich prodělat významnou změnu, dělá z exhortace skutečně revoluční dokument. Předseda jedné biskupské konference interpretuje AL ve vztahu k párům v neregulérních svazcích na webových stránkách též biskupské konference takto: „Je to milosrdné opatření, otevřenost srdce a ducha, která nepotřebuje žádné zákony, nečeká na žádné pokyny, ani nevyčká na pobízení. Může a mělo by k tomu dojít hned.“

Tento názor dále potvrdila nedávná prohlášení P. Antonia Spadara SJ po biskupské synodě v roce 2015, že synoda

Bernardo Daddi: Svatba panny (1342). Foto: Wikipedia

položila „základy“ pro přístup znovusezdaných rozvedených ke svatému přijímání a „otevřela dveře“, které byly při předchozí synodě v roce 2014 ještě zavřené. Jak P. Spadaro tvrdí ve svém komentáři k AL, teď se jeho předpověď potvrzuje. Říká se, že P. Spadaro byl členem ediční skupiny, která AL vypracovala.

Cestu k nesprávným interpretacím připravil sám kardinál Christoph Schönborn, který při oficiální prezentaci AL v Římě o neregulérních svazcích řekl: „Moje velká radost z tohoto dokumentu plyne ze skutečnosti, že promyšleně překonává umělé, povrchní, jasné dělení

na „regulérní“ a „neregulérní.“ Tento výrok naznačuje, že neexistuje žádný jasný rozdíl mezi platným svátostným manželstvím a neregulérním svazkem, mezi lehkým a smrtelným hříchem.

Na druhé straně jsou biskupové, kteří tvrdí, že AL je třeba číst ve světle trvalého Magisteria Církve a že AL přístup ke svatému přijímání znovusezdaným rozvedeným neumožňuje, a to ani ve výjimečných případech. Toto tvrzení je v zásadě žádoucí a správné. Ve skutečnosti musí být obsah každého magisteriálního textu bez výjimky v souladu s dřívější nepřetržitou naukou učitelského úřadu Církve.

Není však žádným tajemstvím, že v mnoha kostelech jsou znovusezdaní rozvedení ke svatému přijímání připouštěni, aniž by se od nich vyžadovalo zachování zdrženlivosti. Je nutno přiznat, že některé výroky AL mohou být využity k ospravedlnění nepatřičné praxe, k níž na různých místech a v různých podmínkách života Církve již po nějakou dobu dochází.

Určité výroky v AL jsou objektivně náchylné k dezinterpretacím

Svatý otec František nás všechny vyzval, abychom se zapojili do úvah a dialogu o citlivých otázkách souvisejících s man-

želstvím a rodinou. „Myšlení pastýřů a teologů, jsou-li věrní Církvi, upřímní, realističtí a kreativní, nám pomůže dospět k větší jasnosti“ (AL, 2).¹

Jestliže určité výroky AL analyzujeme s intelektuální poctivostí v jejich správném kontextu, zjistíme, že když se je snažíme interpretovat v souladu s tradičním učením Církve, ocitáme se v nesnázích. To je důsledkem absence konkrétního a výslovného potvrzení nauky a trvalé praxe Církve založené na Božím slovu a zopakované papežem Janem Pavlem II., který řekl: „Avšak Církev potvrzuje svou praxi opírající se o Písmo svaté a nepřipouští k eucharistickému stolu věřící, kteří po rozvodu znovu uzavřeli sňatek. Nemohou být k němu připuštěni, protože jejich životní stav a jejich životní poměry jsou v objektivním rozporu se smlouvou lásky mezi Kristem a Církví, kterou viditelně zjevuje a zpřítomňuje eucharistie. Mimoto je ještě jiný zvláštní, pastorační důvod: kdyby byli tyto lidé připuštěni k eucharistii, uváděli by se věřící v omyl a zmatek ohledně učení Církve o nerozlučitelnosti manželství. Svátost smíření, která otevírá cestu k svátosti eucharistie, může být udělena jen těm, kdo... jsou upřímně ochotni žít tak, že to už nebude v rozporu s nerozlučitelností manželství. Konkrétně to znamená, že... se zavážou, že budou žít v úplné zdrženlivosti, totiž že se zdrží úkonů, které jsou vyhrazeny manželům“ (*Familiaris Consortio*, 84).²

Papež František nestanovil „novou obecnou normu kanonického práva použitelnou pro všechny případy“ (AL, 300). V poznámce 336 však říká: „To platí i ve vztahu k disciplíně svátostí, neboť rozlišování může dojít k závěru, že v konkrétní situaci žádná těžká vina neexistuje.“ V AL 305 papež říká, evidentně v souvislosti se znovusezdanými rozvedenými, že „vzhledem k podmiňujícím okolnostem a polehčujícím faktorům je možné, že v objektivní situaci hříchu – kde subjektivní vina nemusí existovat nebo není úplná – může člověk žít v Boží milosti, může milovat a může také růst v životě milosti a lásky, dostane-li se mu k tomu pomoci Církve.“ V poznámce 351 papež vysvětluje svůj výrok tak, že „v některých případech to může zahrnovat i pomoc svátostnou“.

Duccio di Buoninsegna: Kristus a Samaritánka (1311). Foto: Wikimedia Commons

Připustit páry žijící v „neregulérních svazcích“ ke svatému přijímání a dovolit jim, aby praktikovaly úkony vyhrazené manželům v platném manželství, by se rovnalo uzurpaci moci, která nepřísluší žádné lidské autoritě.

V téže VIII. kapitole AL, č. 298, papež mluví o rozvedených, kteří uzavřeli „druhý svazek, jenž se během času upevnil, s novými dětmi, prokázanou věrností, velkorýsým sebedarováním, křesťanskou oddaností, vědomím jeho neregulérnosti a velmi obtížné cesty zpět, aniž by tím ve svědomí vznikl pocit, že by člověk upadl do nových hříchů. Církev uznává situace, kdy „se muž a žena nemohou z vážných důvodů, například kvůli výchově dětí, rozejít, jak by byli povinni.“ V poznámce 329 papež cituje dokument

Gaudium et spes Druhého vatikánského koncilu, bohužel nesprávně, neboť v dané pasáži koncil mluví pouze o platném křesťanském manželství. Aplikace tohoto výroku na rozvedené osoby může vyvolávat dojem, že platné manželství lze klást naroveň svazku rozvedených, aspoň v praxi, ne-li teoreticky.

Připuštění znovusezdaných rozvedených ke svatému přijímání a jeho následky

AL bohužel neobsahuje žádné doslovné citace principů, které jsou základem učení Církve, ve formě, v níž jsou formulovány v č. 84 apoštolské exhortace *Familiaris consortio* a v encyklice *Veritatis splendor* papeže Jana Pavla II., zejména tyto pojmy zásadní důležitosti: „základní rozhodnutí“ (*Veritatis splendor*, č. 67–68), „smrtný a lehký hřích“ (tamtéž, č. 69–70), „proporcionalismus, konsekvenencialismus“ (tamtéž, č. 75), „mučednictví a všeobecné a neměnné morální normy“ (tamtéž, č. 91 a násl.).³ Přesné citace *Familiaris consortio* č. 84 a některých významných výroků z *Veritatis splendor* by vedly k tomu, že by AL nebyla napadnutelná heterodoxními in-

terpretacemi. Obecné narážky na morální zásady a na nauku Církve jsou v kontroverzní záležitosti, která je jak citlivá, tak zásadně důležitá, jistě nedostatečné.

Někteří kněží, a dokonce i biskupové již tvrdí, že v duchu VIII. kapitoly AL nelze vyloučit možnost, že znovusezdaní rozvedení mohou být ve výjimečných případech připuštěni ke svatému přijímání, aniž by museli žít v naprosté zdrženlivosti.

Přijmeme-li takovou interpretaci litery i ducha AL a chceme-li být přitom intelektuálně poctiví a respektovat princip sporu, musíme také přijmout následující logické závěry:

- Šesté Boží přikázání, které zakazuje jakýkoli sexuální akt mimo platné manželství, by nadále nebylo univerzálně platné, ale připouštělo by výjimky. V tomto případě by to znamenalo, že rozvedení mohou praktikovat manželský akt, a dokonce k tomu být vybízeni, aby jim to pomohlo zachovat „vzájemnou věrnost“, srov. AL, 298. „Věrnost“ by tedy mohla existovat v životním stylu, který přímo odporuje výslovné Boží vůli. Avšak vybízet ke skutkům, které jako takové jsou a vždy budou v rozporu s Boží vůlí, a legitimizovat je by znamenalo odporovat Božímu Zjevení.

- Slova samotného Krista: „Co tedy Bůh spojil, člověk nerozlučuj“ (Mt 19,6)⁴ by nadále neplatila bez výjimky vždy a pro všechny manžele.

- Ve zvláštním případě by bylo možné přijmout svátost pokání a přistoupit ke svatému přijímání, i když by měl daný člověk v úmyslu nadále přímo porušovat Boží přikázání: „Nesemilníš“ (Ex 20,14) a „Co tedy Bůh spojil, člověk nerozlučuj“ (Mt 19,6; Gn 2,24).

- Dodržování těchto přikázání a Božího slova by v takovém případě bylo spíše záležitostí teorie než praxe, a vedlo by proto znovusezdané rozvedené k tomu, aby „klamali sami sebe“ (Jak 1,22). Bylo by tedy dokonale možné věřit v božský původ šestého přikázání a v nerozlučitelnost manželství a přitom podle toho nejednat.

- Božská Kristova slova: „Kdo se rozvede se svou ženou a ožení se s jinou, dopouští se vůči ní cizoložství. Rozvede-li se žena se svým mužem a vdá se za jiného, dopouští se cizoložství“ (Mk 10,12)

by už nebyla všeobecně platná, ale podléhala by výjimkám.

- Trvalé, vědomé a svobodné porušování šestého Božího přikázání a posvátnosti a nerozlučitelnosti pravého a platného manželství (v případě znovusezdaných rozvedených) by už nebylo těžkým hříchem, to jest přímým protivením se Boží vůli.

- Mohly by existovat případy vážného, trvalého, vědomého a svobodného porušování jiného Božího přikázání (např. v případě dlouhotrvající finanční korupce), kdy by dotyčnému člověku mohl být umožněn přístup ke svátostem vzhledem k polehčujícím okolnostem, aniž by to bylo podmíněno upřímným rozhodnutím nadále se těchto hříšných a pohoršlivých skutků nedopouštět.

- Trvalá a neomylná nauka Církve by nadále nebyla všeobecně platná, zejména učení papeže Jana Pavla II. ve *Familiaris consortio* 84 a papeže Benedikta XVI. v *Sacramentum caritatis* 29, podle nichž je podmínkou k připuštění znovusezdaných rozvedených ke svátostem naprostá zdrženlivost.

- Dodržování šestého Božího přikázání a nerozlučitelnosti manželství by se stalo ideálem, jehož nemohou dosáhnout všichni, ale jen určitý druh elity.

- Nekompromisní Kristova slova prikazující lidem zachovávat vždy a za všech okolností Boží přikázání, a dokonce kvůli tomu snášet značné utrpení, jinými slovy

vzít na sebe kříž, by již neplatila jako absolutní pravda: „A svádí-li tě tvoje pravá ruka, usekni ji a odhoď od sebe; neboť je pro tebe lépe, aby jeden z tvých údů přišel nazmar, než aby celé tvoje tělo přišlo do pekla“ (Mt 5,30).

Připustit páry žijící v „neregulérních svazcích“ ke svatému přijímání a dovolit jim, aby praktikovaly úkony vyhrazené manželům v platném manželství, by se rovnalo uzurpaci moci, která nepřísluší žádné lidské autoritě, neboť by to znamenalo úmysl opravovat vůli samotného Boha.

Mons. Athanasius Schneider
<https://www.lifesitenews.com>

Přeložila Lucie Cekotová
Pokračování příště

Mons. Athanasius Schneider, pomocný biskup arcidiecéze Panny Marie v Astaně v Kazachstánu

¹ Všechny citace z AL v tomto textu jsou přeloženy z angličtiny vzhledem k tomu, že oficiální český text dosud není k dispozici. Pozn. překl.

² JAN PAVEL II., *Familiaris consortio*, Praha: Zvon, 1992.

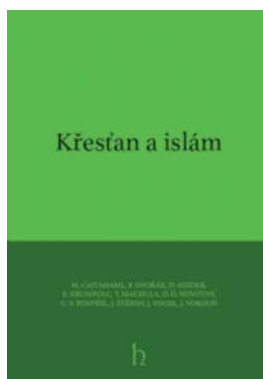
³ JAN PAVEL II., *Veritatis splendor*, Praha: Zvon, 1994.

⁴ Nový zákon je citován podle českého liturgického překladu: Nový zákon, Karmelitánské nakladatelství: Kostelní Vydří, 2003.

Křesťan a islám

Nakladatelství Hesperion představuje zajímavý počín autorského týmu, který tvoří doktoři, docenti, profesori filosofie a teologie na fakultách v Praze a v Olomouci, v podobě brožurky „Křesťan a islám“. Jde o cenný a promyšlený příspěvek do diskuse o tom, zda křesťané a muslimové uctívají téhož Boha. Autoři podávají zápornou odpověď velmi věcně. Kniha vychází s církevním

schválením moravského metropolity a olomouckého arcibiskupa Mons. Jana Graubnera. V těchto dnech v nakladatelství probíhá dotisk brožurek s cílem nabídnout je čtenářům, kteří si kladou či jim je kladena otázka: „Alláh muslimů je tentýž Bůh jako náš Trojediný?“ Stručná brožurka stihne na svých cca 20 stránkách shrnout to, co zaměstnává mysl mnohých z nás: jak se stavět k současné uprchlické vlně? Můžeme se modlit s muslimy? Proč mladí sedají na lep teroristickým uskupením typu Islámský stát? Jak se má zachovat v nynějším světě křesťanská charita? Brožurku vřele doporučujeme vám, milí čtenáři, ale zejména duchovním správcům do farností, kterým nakladatelství nyní nabízí při odběru 10 ks a více cenu 20 Kč za tento aktuální teologický unikát (při objednávce 50 a více kusů je sleva 25 % – tj. cena 15 Kč za výtisk). Více informací na webové stránce hesperion.cz.

NEJLEPŠÍM LÉKEM JE PRAVDA

Rozhovor s americkým novinářem Philipem F. Lawlerem

Philip F. Lawler popisuje ve své knize *The Faithful Departed* skandál spojený s krytím sexuálního zneužívání v katolické církvi, jež roku 2002 otrásl Spojenými státy. Jaké byly příčiny této krize a jaké jsou prostředky k jejímu řešení?

*V českých kinech se před nedávnem objevil film *Spotlight*, pojednávající o krytí sexuálních skandálů v Církvi – „založený na skutečných událostech“. Do jaké míry jsou skutečnosti popisované v tomto filmu pravdivé? Je v něm něco překrouceného, přehnaného, nebo v něm naopak chybí něco důležitého? Filmové plátno je často příliš malé na to, aby nabídlo ucelený pohled.*

Film *Spotlight* je velmi poutavý a do značné míry přesně popisuje příběh toho, jak reportéři odkrývali skandál v Bostonu. V jednom ohledu je však zavádějící a v jiném zase závažně neúplný.

Zavádějící je na první pohled zřejmý náznak, že *Boston Globe* útočí na nesmírně mocnou katolickou arcidiecézi. Ve skutečnosti však měl *Globe* v Bostonu mnohem větší vliv a silnější pozici než Církev a novináři si byli dobře vědomi zranitelnosti arcidiecéze.

Co ve filmu chybí (nebo se objevuje jen v náznacích), je vysvětlení, do jaké míry byl i samotný *Globe* odpovědný za skandál sexuálního zneužívání. Redakční politika *Globe* intenzivně prosazovala odmítání tradiční sexuální morálky – obzvláště pokud jde o homosexualitu –, což stálo na pozadí celé krize.

Bylo by možné říci, že (sekulární) žurnalisté v jistém smyslu Církvi „pomohli“, když poukázali na mechanismy krytí skandálů, které Církev neviděla (nebo nechtěla vidět)?

Jistě. Sekulární novináři prokázali Církvi velkou službu tím, že odhalili závažnou formu zkaženosti. Samozřejmě, odhalit tak závažný problém může být bolestivé, ale je to první krok k řešení.

Jaký je postoj běžných lidí k Církvi ve Spojených státech nyní, téměř 15 let poté, co skandál v Bostonu propukl?

Katolická hierarchie dodneška nezískala zpět důvěru běžných lidí – dokonce ani běžných katolíků. Důvodem je především to, že američtí biskupové doposud otevřeně nepřiznali svou vlastní roli v těchto skandálech.

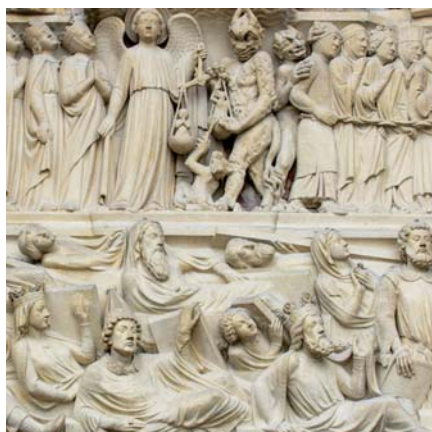

Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

*Film *Spotlight* i Vaše kniha se věnují především roli církevní hierarchie, politiků a novinářů. Co běžní věřící? Jaký je jejich úkol?*

Jistá část věřících nese přinejmenším podíl viny za ony skandály: policie a soudy velmi často spolupracovaly na krytí těchto zločinů. Většina z nás však byla těmito odhalenými překvapena. Úkolem běžných věřících je volat kléru k zodpovědnosti: mít vůči němu správná očekávání a mít se na pozoru, pokud se kněží a biskupové zbavují zodpovědnosti nebo vedou dvojí život.

Je řada „katolických zemí“, které dosud nebyly svědky skandálu tak závažného,

jako byl ten, který otrásl Bostonem v roce 2002. Je možné pojmenovat nějaká varovná znamení, která by mohla upozorňovat na podobnou hrozbu?

Varovným znamením je, když se katolíci – a zejména církevní představitelé – pohodlně usídlí uprostřed nástrah sekulárního světa.

*Vaše kniha „*The Faithful Departed*“ nese podtitul „Kolaps katolické kultury v Bostonu“. Myslíte, že tento vzorec má obecnější charakter? Byli jsme svědky podobných skandálů v několika zemích západní Evropy. Naproti tomu zemím za „železnou oponou“, kde byla Církev kdysi pronásledována, se skandály takových rozměrů dosud vyhýbaly. Lze v tom vidět nějakou souvislost?*

V obou případech je odpověď ano. Problémy, které vyšly v Bostonu najevo, se projeví i v mnoha dalších diecézích ve Spojených státech, i jinde ve světě. Domnívám se, že stejné problémy – byť možná v trochu jiné podobě – by bylo možné vysledovat i v jiných náboženských denominacích v sekularizovaných zemích.

Byť bych si nedovolil tvrdit, že mám nějaké mimořádné znalosti o katolické církvi v zemích bývalého komunistického bloku, předpokládal bych, že zde situace bude odlišná. V době, kdy Církev v USA sklouzávala do tiché symbiózy se sekularismem, v těchto zemích očividně stále existovalo napětí mezi Církvi a světskou mocí. Nejdůležitější myšlenkou mé knihy je to, že Církev ztrácí svůj vliv v okamžiku, kdy katolíci představitelé začnou podléhat pokušení přisluhovat dominující sekulární kultuře. Takové pokušení bylo v komunistických zemích samozřejmě podstatně menší.

Pokud se na Západě Církev podřizovala světu tím, že volila smír se sekulární kulturou, namísto toho, aby pro ni představovala výzvu, nemohla být na „Východě“ čímsi analogickým spolupráce některých představitelů Církve s komunistickým režimem? Po pádu železné opony se v ČR tato selhání převážně přešla a pokračovalo se bez pojmenování pravdy a bez pokání dál. Má cenu taková témata otvírat ještě 27 let po změně politického režimu?

To je velice zajímavá otázka. Podle mého názoru ve většině případů platí, že „nejlepší dezinfekční prostředek je slunce“. Totiž, že znát pravdu je nejlepším lékem proti zkaženosti. Nicméně na druhé straně nezískáme mnoho, pokud poškodíme dobré jméno těch, kdo se již nemohou bránit. Najít správné odpovědi při jednání s nepřátelským režimem může být velmi náročné: jaká míra kolaborace je nezbytná pro přežití a kdy začíná spolupráce škodit? Domnívám se, že by bylo moudré přinejmenším obecně přiznat, že někteří církevní představitelé zašli ve spolupráci s režimem příliš daleko, a současně se snažit neopakovat stejné chyby.

Je pro Církev vůbec důležité mít a uplatňovat vliv nad politikou, hromadnými sdělovacími prostředky a společenským životem (jak tomu bylo kupříkladu

v Bostonu v první polovině 20. století)? Není v takovém případě větší riziko „korupce zevnitř“, neboť scházejí externí kontrolní mechanismy? Není nakonec moc a „prosperita“ pro Církev spíš ohrožením?

Moc a vliv jsou vždycky pokušením; to je zřejmé již v Bibli. Ironií je, že Církev má větší úspěch při prosazování vlivu na společnost tehdy, když nehledá sekulární vliv, ale když se drží pouze vysluhování svátosti a hlásání evangelia. Katolíci mohou vytvářet vlivný „blok“ tehdy, když je sjednocuje jasně definovaná víra.

Postupný kolaps katolického vlivu na život společnosti, který je popisován ve Vaší knize i jinde, je často spojován s velkými tématy jako rozvody, potraty, „manžeství“ osob stejného pohlaví atd. Dají se dnes nalézt ještě nějaké oblasti, o nichž se třeba mluví méně, ale kde by se Církev mohla opět pokusit vstoupit do debaty a obnovit svůj vliv na společnost?

Takových témat je mnoho. Na mysl přichází kupříkladu „rodinný příjem“ (family wage) – koncept, který byl bohužel téměř opuštěn, s ohledem na to, že by prý oba rodiče měli mít zaměstnání. Také problematika zdravotní péče nabývá na důležitosti, zejména pokud jde o konec života. Církev je v uvažování

o těchto složitých tématech před společností o několik kroků napřed. Propojování náboženské a individuální svobody bude rovněž velmi důležité.

Proč myslíte, že může mít vydání Vaší knihy, která pojednává o krizi Církve především na pozadí událostí v Bostonu, smysl i v místě, jako je Česká republika?

Výzvy, před kterými stojí Církev ve vaší zemi, jsou jistě velmi odlišné, ale přesto se domnívám, že je to variace na téma, které sleduji ve své knize. Základním principem je, že ve snaze o veřejný vliv by Církev neměla slevovat z morálních principů. Tento přístup vždycky selhává, neboť kompromis v zásadních otázkách nakonec ničí integritu a solidaritu, což jsou jedny z klíčových prvků, jimiž Církev promlouvá k veřejnému mínění.

Za rozhovor děkuje Andrej Kutarňa. Český překlad knihy The Faithful Departed vyjde v létě 2016 pod názvem „Ztracení – kolaps katolické kultury“ v Kartuziánském nakladatelství

Philip F. Lawler, americký katolický novinář a aktivista, vede internetový portál CatholicCulture.org

OBCHOD S DOBREM

Škodlivost ekonomické motivace

Placený „dobrý skutek“ není skutečným dobrým skutkem, neboť ten, kdo jej koná, nekoná jej ve skrytosti, má za něj již svou odměnu (srov. Mt 6,2–4) a v neposlední řadě přichází o podstatnou esenci svého života – radost, neboť se neobětuje. Dovolím si okomentovat v této souvislosti několik případů, začněme od vydatnějších:

Peněžní motivace zachází za hranice svého přiměřeného uplatnění. Setkáváme se s ekonomickými opatřeními, která suplují, deformují nebo zneužívají mravní jednání člověka.

Život za 88 tisíc

Tiskem proběhla zpráva (echo24.cz, 29. 4. 2016), že ruská pravice přichází s návrhem „zákona, který má ženy přimět rozmyslet si jít na potrat“. Bohulibý cíl (na cestě k zákazu potratů)! Navíc jistě prospěšný pro demograficky churavé Rusko... Podívejme se ale na okolnosti: „Ženy, jež se rozhodly k potratu, mají

díky jednorázové peněžní náhradě v přepočtu 88 000 Kč změnit názor. Aby žena peněžní náhradu získala, stačí jí prokázat totožnost, mít potvrzení od lékaře o stadiu těhotenství a dopis, kterým žádá o uskutečnění potratu.“ A ještě přidejme narážku, kterou článek dále nerozvádí: „Své dítě mají po porodu dát státu.“ Copak je to za dobro, za 88 tisíc upustit

od vraždy? Copak je to za dobro, od ženy v tísní si prostě koupit její dítě? Domyslím-li počesku, zájem o potravu stoupne, protože řada rodiček bude kvůli penězům rozhodnutí pro potrat předstírat.

Kdo nakupuje, ten pomáhá

Kdo nakupuje, ten pomáhá. Je libo pořádný kus pomoci? Tak zní kampaň jednoho obchodního řetězce, který se ze svých tržeb rozhodl přispívat na dobročinný účel (pomoc tělesně handicapovaným). Jiný obchodní řetězec zase zákazníky rozhlasem v prodejně zve, aby nákupem přispěli firemní nadaci, která podporuje lidi pod hranicí chudoby, nemající na základní potraviny. Jistě, chromým a hladovým (snad) doputuje užitečná pomoc, ale považme kontext: Musím nakoupit, abych pomohl? Není tato benefice jen skrytým stimulem k mé vyšší spotřebě, který zneužívá lidskou ochotu pomoci bližnímu? Jakou získám míru kontroly nad tím, komu bude za mé peníze pomozeno? Přenechávám toto rozhodnutí důvěryhodné a kompetentní osobě, nebo jen obchodníkovi, který (s poměrně vysokou reží) posune peníze nějaké neziskovce k „doděláním“ a sám ve svém PR vykáže svou filantropii? Je má pomoc podložena mou obětí? Pokud ano, v čem má oběť spočívá – že toho víc sním? Přispívá-li obchodník na dobročinný účel ze svého zisku, neznamená to, že mě a zejména sociálně slabší lidi odírá cenovou hladinou svých potravin?

Šetrný dostane zapláceno

Udeřilo sucho. Babišovský primitivismus prostřednictvím ministerstva financí a titulku v *Mladé frontě Dnes* hlásí: Kdo bude šetřit vodou, dostane zapláceno. Dotace na akumulaci dešťové vody se rozjždí... Nic špatného na tom není, pokud by mi stát přispěl na zbudování jímky na dešťovku, rád bych to využil. Ale opět mezi řádky: Nakolik se skutečně uskromním ve spotřebě vody a nakolik jen za cizí peníze prikoupím další zdroj, abych se nemusel omezit? Nedokážu šetřit vodou i bez toho, abych za to dostal zapláceno? Nezačnu sbírat dešťovku a přitom budu dál napouštět bazén pitnou? (Na něčem tričku jsem jednou četl „Save Water – Drink Beer“, přitom

z exkurze v Plzeňském Prazdroji vím, že na půllitr piva se spotřebuje dva a půl litru vody. Promiňte mi prosím takové asociace.)

Zelení zlatokopové

Když jsme u dotací, zastavme se v resortu, který je jimi soustavně pokříván. Zemědělci se již před drahým časem uvelebili v poloze, v níž nezáleží tolik na pracovitosti sedlákově jako na dovednosti chodit v dotační administrativě, biozemědělství je v tomto na špici. Nechci tím popřít

Nakolik stojí za to, sáhnout si pro peníze, které se nabízejí, a nakolik si je odepřít s přesvědčením, že konání dobra není potřeba kompenzovat hmotnými požitky?

Foto: Flickr, wanderingnome (CC BY-NC-ND 2.0)

četné, avšak rozsahem spíše malé, čestné výjimky... Máme dotace s různou mírou prospěšnosti i s různou mírou absurdity. Dotace na šetrné technologie: Které technologie jsou nešetrné? Ty, které takto označili výrobci a prodejci technologií nových (údajně šetrných)? Nebo jiné, skutečně pro životní prostředí nevhodné? Jak je možné, že používání nešetrných technologií není zcela zakázáno zákonem? Jak je možné, že se nešetrné technologie hospodáři přirozeně nepříčí? Možná proto, že v Česku hospodáři mnohem víc pachtýří než vlastníci půdy. Dotace na tzv. greening: Hospodář se rozhodne, že kus půdy nechá na čas ladem – nic nesklidí, dostane za to peníze. Vlastník se rozhodne, že kus pole zalesní – časem sklídí dřevo,

přesto dostane peníze za počáteční roky, kdy „nemohl“ sklízet polní plodiny. Opět, nelze nic vytknout tomu, že dotace vedou ke snížení používání pesticidů, odpočinku půdy, pestřejší skladbě krajiny apod. Je ale potřeba dělat to za peníze, nestačil by zdravý selský rozum a úcta k přírodě? Řepka olejka: Republika nám v zájmu vydatně dotované „zelené energie“ žlutne. A nedá se říci, že by to polím prospívalo. Kdyby byly zrušeny dotace, kolik by zůstalo skutečných hospodářů, kolik by odešlo „zelených zlatokopů“, o co by se zhoršil nebo zlepšil stav krajiny, kvalita potravin?

Ekonomické opratě

Nakonec maličkost – zdravotní pojišťovna má pro své klienty preventivní program a proplácí jim některé sportovní aktivity. Vše v pořádku – sníží se výskyt onemocnění, na placené sportování dosáhnou i ti, kteří by si je bez příspěvku nedopřáli. Drobné „ale“ je přece jen i zde, pokud mě ke zdravému pohybu přiměje až příslib, že budu mít bazén, posilovnu nebo hřiště zadarmo, nedokážu pro své tělo udělat něco obyčejného – vyběhnout do přírody, zaplavat si v rybníku, méně jezdit autem.

Doufám, že jsem nepohoršil ty, kteří se uvedených opatření účastní s dobrou vůlí. Rozumím tomu, že vrchnost potřebuje na ledacos použít ekonomické opratě, aby ukočirovala nevycválaný lid. Na druhou stranu odmítám ekonomickou motivaci absolutizovat, připouštět substituci svědomí penězi. Chtěl jsem jen z méně konvenčního úhlu pohledu položit otázku, nakolik stojí za to, sáhnout si pro prachy, které se nabízejí, a nakolik si je odepřít s vnitřním přesvědčením, že konání dobra není potřeba kompenzovat hmotnými požitky. Prosme Ducha Svatého o dar obětavosti a rozlišování, abychom nebyli za hlupáky a své dobré skutky nepřinesli před Boží tvář znehodnocené.

Vojtěch Macek
(Mezilitulky redakce)

Ing. Vojtěch Macek
pracovník církevní správy

PŘEDNOST BY MĚLA BÝT DÁNA KŘEŠŤANSKÝM UPRCHLÍKŮM

Neměli bychom zapomínat, že Mohamed rozdělil svět na dům islámu a dům války. A Alláhovým věrným přikázal, že v domě války mají „zabít nevěřící všude, kde je najdete“.

Dhimmitude, stejně jako *takfir* a *šaría*, je slovo, které Američané ještě do nedávné doby neznali. Avšak současné události žel rozšiřují náš slovník o tyto arabské výrazy. Stejně jako je tomu i s dalšími islámskými pojmy, o význam slova *dhimmitude*, dokonce i o jeho existenci, se muslimové přou. A ti, kdo mají sklon vydávat *fatwy*, zneužívají takovéto pojmy a nejen jejich významové nuance.

Konverze, smrt, zotročení

Bez ohledu na to, jak vyčerpávající je naše definice, *dhimmitude* vždy označuje určitou podřízenost muslimské vládě. Z historického hlediska *dhimmi* přijímali druhořadý společenský status jako alternativu ke konverzi, smrti nebo zotročení. Za privilegium, že byli tolerováni v zemích pod prorokovou nadvládou, se křesťané, Židé, hinduisté – všichni nevěřící – zříkali určitých práv. *Dhimmi* nemohli svědčit proti muslimům nebo vlastnit zbraň. Platili zvláštní daň ve výši až 80 procent svých příjmů, zvanou *džizja*. Platba umožňovala nemuslimovi vykonávat zaměstnání, dokonce i v klidu praktikovat své náboženství, za předpokladu, že jeho hereze nebyla nikomu na očích a na jeho kostele nebyly kříže, zvony a žádné identifikační symboly.

Zatímco se vedou diskuse o tom, zda *dhimmitude* přetrvává dodnes, nemuslimům stále ještě hrozí sankce za to, že svou víru projevují na veřejnosti. Jen velice odvážný křesťan ukáže veřejně Bibli nebo se pokusí o mezináboženský dialog na ulicích Rijádu, Teheránu, Pěšávaru nebo Dearbornu v Michiganu. Dokonce ani mírný papež nemůže vyzvat k vzájemné kritice, aniž by tím nevyvolal výbušné nálady. Kritici řezenské přednášky papeže Benedikta – po celosvětových násilných

protestech a vraždě řeholnice – vyčítali papeži jeho necitlivost. Přesně ve stylu *dhimmi* jeho odpůrci považují za samozřejmost, že jednat s islámem lze jen prostřednictvím lichotek, a nikoli upřímnosti.

Měl snad Mussolini pravdu?

Od ukončení Druhého vatikánského koncilu nejsou ekumenická gesta – papežské schválení Velké mešity v Římě na darovaných sedmi akrech půdy, políbení Koránu svatým papežem, projevy

Foto: Flickr, Robert Reed Daly (CC BY-NC-ND 2.0)

úcty od papeže Františka – téměř nijak opětována. Mulláhové a imámové nadále mlčí, pokud jde o obranu křesťanů. Zatímco muezzini volají z tisíců evropských a amerických mešit, na Arabském poloostrově nezní ani jediný zvon. Měl snad Mussolini pravdu? Když byl požádán o schválení stavby první mešity v Itálii, jízlivý diktátor odpověděl: „Jakmile začnou práce na katolickém kostele v Mekce.“

Křesťané žijící mezi početně převahující muslimskou populací i dnes mají často nepříjemné zkušenosti. Jak nepříjemné? Čtenáři si možná vzpomenou na krátké informace ze zpravodajství a křesťanských webů, které však televizní zprávy a velké deníky mnohdy ani ne-

zmiňují: dav muslimů obalil křesťanské manžele z Lahore bavlou, zpřerážel jim končetiny a hodil je do pece; bezvládné tělo malého chlapce leží na polním lůžku a jeho otec sděluje, jak stoupenec ISIS použil elektrickou vrtačku; patnáct křesťanských uprchlíků z Tuniska vržených muslimskými druhy přes palubu. (Karabiníci, kteří drží tyto vrahy v palermském vězení, mají podezření, že takto způsobená utonutí jsou častá, ačkoli počty těl nejsou v případech úmrtí na moři k dispozici.)

Jen stěží lze sledovat všechny tyto „bleskové zprávy“. Ani ne dva týdny před koncem roku útočník inspirovaný Islámským státem zastřelil ve Filadelfii policistu v hlídkovém voze. (Podle starosty města se policista provinil tím, že prosazoval zákony „odporující Koránu“.) Na vlakovém nádraží v Kolíně nad Rýnem dav o tisíce nebo ještě více „severoafričských či arabských“ mužů napadl během silvestrovských oslav stovky německých žen. 500 obětí podalo trestní oznámení kvůli sexuálnímu násilí. Kancelářka Merkelová varovala, že takovito nevděční hosté by mohli „pozbyť práva na pohostinnost“. A starostové Kolína nad Rýnem a Filadelfie svolali tiskové konference, aby ujistili nervózní občany, že to nemá nic společného s islámem.

Takovéto drobné hrůzné zážitky slouží spíše jen jako rámec většího obrazu více než milionu křesťanů prchajících ze Sýrie a Iráku. Odcházejí jen s několika kousky oděvu v batohu, jejich domovy byly označeny písmenem „N“, což znamená „Nazaretský“. *Džizja* se musí jevit jako milost oproti masovým znásilněním, sexuálnímu zotročování, popravám na pláži, pečení v klecích a ukřižování poté, co se na scéně objevil Islámský stát.

„Sekáček obratlů“

Ale je taková krutost typická pro skutečný islám? Pro případ, že by se křesťané cítili nadřazeně, Svatý otec varuje, že každá víra má své malé skupiny, své fundamentalisty. Doposud jsme však ještě neviděli křesťanské fundamentalisty upalovat, topit nebo provrtávat elektrickou vrtačkou muslimy za to, že jsou muslimové. Křesťané také neskrápějí kulkami přeplněné koncertní sály nebo schůze redakční rady. Jejich víra je učí, že křesťané a nevěřící, pšenice a koukol, mají žít vedle sebe až do Božího soudu. Svatý Augustin posílil toto učení o trpělivosti, když napsal, že obec pozemská i obec Boží budou trvat až do konce času.

Přestože Mohamedovi stoupenci někdy strpí existenci *dhimmi* z praktických důvodů, jako je vybírání *džizji*, nemělo by se zapomínat, že jejich prorok nenazýval svůj oblíbený meč – a měl jich docela pěknou sbírku – „Sekáčkem obratlů“ jen tak bez důvodu. Rozděлил svět na dům islámu a dům války. V domě války mají Aláhovi věrní „zabíjet nevěřící všude, kde je najdete“. Náš Pán přikázal svým učedníkům, aby svým nepřátelům činili dobro. Jestliže křesťané pohoršují svět tím, že nežijí podle své víry, muslimové často mění svět v krvavé pole tím, že naopak podle své víry jednají. Zavírat oči před tímto rozdílem není tolerance – je to slepota.

Zdrženlivost přerůstá ve spolupachatelství

Materiálně silný, ale duchovně malátný Západ nyní žije pod *dhimmitude*, kterou na sebe sám uvrhl. *Džizju* platí v podobě tiché dohody, že přestane být otevřeně křesťanský a nebude vyslovovat nevhodné pravdy o islámu: o nucených konverzích, o násilí přikázaném v Koránu, o Prorokově charakteru, o významu slova „džihád“, o islámských dějinách. A nyní, když jsou křesťané vyhlazováni, tato zdrženlivost přerůstá ve spolupachatelství.

Každý, kdo sleduje zprávy, samozřejmě ví o pronásledování „extremisty“. Časopisu *Newsweek* je třeba připsat ke cti, že počátkem loňského roku otiskl článek o pronásledování křesťanů na Blízkém východě. Kirsten Powersová, jež nedávno konvertovala ke katolicismu, naléhavě píše o krutostech páchaných

na křesťanech. A senátor Wicker společně s osmi dalšími kolegy vyzývají ministra zahraničí Johna Kerryho, aby i křesťanům přiřadil speciální status ohrožení genocidou, který prý byl udělen jezidům. Kerry o sobě tvrdí, že je „praktikujícím křesťanem“. Zde má tedy možnost praktikovat ještě usilovněji.

Takovéto snahy veřejně hovořit o křesťanském holocaustu je třeba pochválit. Ale co jednání zástupců 200 států v Paříži, světelná show na fasádě baziliky svatého Petra a Bílého domu, synody a encykliky, které by mohly povýšit tuto „záležitost“ alespoň na úroveň klimatických změn nebo rovnosti manželství? Jak si postěžoval irácký arcibiskup Warda, mučednictví

Jestliže křesťané pohoršují svět tím, že nežijí podle své víry, muslimové často mění svět v krvavé pole tím, že naopak podle své víry jednají. Zavírat oči před tímto rozdílem není tolerance – je to slepota.

křesťanů není prvořadým zájmem americké vlády a médií. Tím je obraz islámu: „Stále jen říkají: ‚Tohle není skutečný islám. To je pokřivený obraz islámu.‘“

Je jen málo těch, kdo naléhavě a opakovane vyzývají k záchraně křesťanů, přestože křesťané jsou podle definice OSN obětí genocidy. Když prezidentský kandidát naznačí, že vzhledem k jejich pronásledování a hrozícímu zániku by měli být křesťanští uprchlíci přijímáni přednostně před potenciálními syrskými džihádisty, nebo když „fašistický, islamofobní“ miliardář požaduje dočasné moratorium pro muslimské imigranty, umírnění aktivisté na obou stranách kolektivně ohrnují nos v opovržení nad takovým fanatismem: „To je ostudné... taková přece nejsme... nemáme lakmusový papírek na zkoumání náboženství.“

Jací tedy jsme?

A jací tedy jsme, když „už nejsme křesťanskou zemí“? Kdo dokáže odříkat

vyznání tohoto vznikajícího „náboženského systému“? Často slyšíme letmé pocty „hodnotám“, těm stopovým prvkům rozpadajícího se podloží víry. Nutnou podmínkou tohoto náhražkového náboženství je tolerance – k jiným rasám, cizím dějinám, cizím rozrůstajícím se rodům, jiným vyznáním. Smrtnými hříchy proti toleranci jsou strach (vždy iracionální) a podezřívavost vůči „jinakosti“. A neochota vzdát se toho, co je nám vlastní. Kvůli této principiální nekritičnosti je obtížné islám pochopit, natož mu vzdorovat. Toto nové „náboženství“ nedělá nic pro povzbuzení křesťanů, kteří čelí mučednictví.

Možná je načase, aby křesťané – v politice, v médiích, na kazatelkách a v kostelních lavicích – odpadli od náboženství tolerance. Musíme odsoudit tyto krutosti prováděné křesťanům a uznat, že je téměř vždy páchají ti, kteří Boha nazývají arabským dvojslabičným jménem. Možná jsou to jen pouhá slova. Ale pokud se stanou skutečností, mohou být pro ty, kterým hrozí mučení a smrt, víc než prázdnými gesty. Alexander Solženicyn připomněl, že muklům pokaždé vlilo sílu do žil, když se dozvěděli, že někdo na Západě porušil anti-antikomunistickou etiketu a řekl pravdu o gulazích.

Pravdou o křesťanech na Blízkém východě je to, že čelí vyhlazení – od muslimů. Již jeden a půl milionu jich buď uteklo, nebo čelí v Iráku a Sýrii nucené konverzi. Většina z nich, jak tvrdí blízkovýchodní biskupové, nežádá o přesídlení na Západ. Mnozí raději zůstávají na bezpečném místě ve vlastní zemi. To by si měli rozhodnout oni sami. A my zde, v naší ospalé bezpečné zóně, můžeme alespoň hlasitě upozorňovat na tento problém. „A tak dokud je čas, číňme dobře všem, nejvíce však těm, kteří patří do rodiny víry“ (Galatským 6,10). Nezní to jako lakmusový test?

Peter Maurice

<http://www.crisismagazine.com>

Přeložil Pavel Štíčka
(Mezilitulky redakce)

Peter Maurice,
americký pedagog
a publicista

I. HRÁDOUSKÝ POCHOD PRO ŽIVOT

Národní pochod pro život je již dobře znám. Jsou i diecézní. Na ně jsme u nás, na Novém Hrádku u Nového Města nad Metují, navázali v rozměru ještě menším. Uspořádali jsme „sí“ farní pochod – přesněji pouť – pro život.

Jsme farnost malá, ale živá, a tak termínů v kalendáři není nazbyt: na jaře jsme zde již otevírali sezónu pro motorkáře, málem 900 lidí šlo po trase 34. ročníku Hrádouské vařečky. I teď, o den dříve, v sobotu 21. května, byla v blízké mariánské Rokoli pouť schönstattských rodin.

Za osvědčené podpory patrona naší farnosti svatého Petra (všechny akce se těšily jak pěkné účasti, tak i přívětivému počasí) spojili jsme nejen příjemné s užitečným, ale především potřebným. A spojili jsme i své skrovné síly, aby nás bylo vidět a slyšet. Podařilo se.

Neboj se malé stáde! říká Pán Ježíš. A ujišťuje nás, že je stále s námi, v dobách a situacích dobrých i zlých. Nám se nabídla souvislost ještě další: v polích za obcí stojí pod rozložitou lípou již od roku 1882 kříž. Je zasvěcen svatému Isidorovi a právě k němu se váže místní legenda. Zdejší chalupník pan Roubal tu oral své pole.

Blížil se večer a on – již unaven – ulehl pod košatou korunou, aby si odpočinul. Zdál se mu přitom sen, že anděl s jeho spřežením oře místo něho. Když procitl, bylo pole opravdu zorané. Vděčně postavil spolu s chotí ke cti svätce kříž, který tu stojí dodnes. Je nově opravený péčí Úřadu městyse Nový Hrádek. Scházelo tedy poslední – znovu jej požehnat.

V krásném – u nás ale jako obvykle větrném – nedělním odpoledni vydali jsme se od mariánského sloupu na náměstí na svoji pouť – malou, ale naši. Polní cestou ubírali se farníci opravdu všech věkových kategorií. Nejstarším dobře přes 80, nejmladšímu Lukášovi, ještě v kočárku, je teprve rok.

Po požehnání kříže jsme společně poděkovali za narozený a prosili za nenarozený život. V promluvě jsem zmínil i symboliku místa a její souvislost s životem jako takovým.

Jedině děti mohou kypřit půdu naší společnosti, která je již tak dlouho ubitá tolika zklamáními, zradami, potraty a nezdary.

Drazí, v evangeliu (Mk 10,13–16) jsme četli, jak matky přinášely děti k Ježíšovi, aby jim požehnal. Vyšli jsme společně, abychom i u nás naplno řekli *ano* novému životu. Nacházím i pěknou a nenásilnou symboliku zde, kde se říká „u svatého Isidora“.

Právě jsme požehnali nově opravený kříž, který tu stojí už dlouhá léta a je – možno říci – pamětníkem. Ne sice oné události, kterou zde zažil sedlák Roubal, ale byl tichým svědkem mnoha malých poutí, kterými se ubírali zdejší lidé za svými cíli – za svými blízkými, za prací – a jistě i řady dostaveníček zamilovaných. Ale mlčí, stále mlčí. A jen jako by dohlížel, jen střežil zdejší kout a jeho lid. Zmínil jsem symboliku: je mezi tímto místem a dnešní naší poutí...

Pluh zorá zemdlenou, unavenou půdu, aby mohla rodit a dát lidem příští rok novou, požehnanou úrodu. A právě tak by to mělo vždycky být i u lidí. Děti jsou tím novým životem – úrodou – a jistým příslibem do budoucna; a vlastně také jedinou nadějí. Děti – jediné děti – jsou těmi, kdo už v útlém věku mohou kypřit půdu naší společnosti, která je již tak dlouho ubitá tolika zklamáními, zradami, potraty a nezdary; po roce 1989 dorostla další generace, která má být generací rodičů. Půda naší společnosti je však stále více zpustlá a neplodná. Ale děti ji mohou oživit nejen silně a výrazně, ale také krásně! Tím, že – jsou-li vedeny k víře v Pána Ježíše – pomáhají znovu nalézt pro život rozměr radostný a hlavně duchovní, dlouho již opomíjený, podceňovaný a často i zatracovaný tolika dospělými. A Ježíš přece říká: *Nebudete-li jako děti...*

Pohodový – asi hodinový – pochod „za humna“ společně prožilo 18 dětí a 31 dospělých, převážně rodin a příbuzných. „Malá, ale naše“ skončila. V modlitbách za život však budeme stále pokračovat.

P. Jindřich Tluka
farnost Nový Hrádek

Fotografie na této straně: Jiri Martinek

Jak to vidí Jiří Čihulka

Historie – naše učitelka

Dáváme ruce pryč od nemocných, postižených či obyvatel nejstarší generace? Potom se nemůžeme divit, že národ pomalu vymírá a místo prosperity a rozvoje mohou dříve či později dopadat i větší, globální rány.

V šesté třídě mě nesmírně zaujal osud Kartága. Co museli dělat, že si zasloužili takový úděl – že Římané město dobyli, všechny stavby zničili, všechny stromy pokáceli, všechnu půdu posypali solí, aby nebylo možné město obnovit. Římané (i jiné říše) dobyli mnoho měst, ale něco podobného se jinde nestávalo. Čtvrt století ve mně hlodala zvědavá otázka: „Proč?“

Byla nám dopřána dovolená v Tunisku a ze všech nabízených výletů jsme nemohli minout Kartágo. Ten den česká průvodkyně onemocněla, tak jsme dostali místního průvodce. A začal zostra – jak zabíjet, podřezávat děti bylo v té kultuře normální. A Kartaginci že obětovali, museli obětovat své prvorozené děti Baalovi. Přinést je na oltář, podříznout, spálit a jejich prach dát do kamenných truhliček, které poté dávali podél cest jako obrubníky – které jsou ve vykopávkách starého Kartága dodnes (a průvodce je se zaujetím ukazoval). Později že se bohaté rodiny snažily vykroutit z této povinnosti a kupovaly na trhu postižené děti, které obětovaly místo svých prvorozených...

Mráz běhal po zádech. Kultura smrti, uctívání smrti. Kde je život, kde je láska, kde je úcta k životu? Ano, mnohá práva a hodnoty jsou výdobytky moderní doby, ale přesto – hodnota života, hodnota dětí je univerzální, nadčasová. A kultury,

kteří dávaly smrti své prvorozené nebo nejlepší, nakonec smrt pohltila, často formou nějaké invazní armády (ať to byli Římané, Španělé v Latinské Americe či jiní). Volit si na prvním místě smrt a chtít život, život v hojnosti, dlouhodobý rozkvet života, společnosti, to jednoduše nelze a poctivé studium historie to dokazuje víc než přesvědčivě. Co člověk i národ rozsévá, to bude sklízet.

I proto je každá služba, která vede k šíření úcty k životu, hodnoty života, lásky k životu a dětem (či nejstarší generaci), důležitá víc, než si myslíme. Ano, jde o každé jedno dítě, které může žít a být chtěné, milované někým, kdo po dítěti touží a třeba ho mít nemůže – a takových párů je dost, které by dítě chtěli adoptovat a věnovat mu své srdce, pozornost, lásku, sami sebe. Ale v národním měřítku jde ještě o víc – volíme si jako národ víc život, nebo smrt? Dáváme své prvorozené, kteří přišli „moc brzy“ (či benjamínky, kteří „už přišli pozdě“), na oltář nějakému baalovi stejně jako Kartaginci? Dáváme ruce pryč od nemocných, postižených či obyvatel nejstarší generace, kteří jsou někde sami, bez lásky, úcty, vděku, pozornosti?

Potom se nemůžeme divit, že národ pomalu vymírá a místo prosperity a rozvoje mohou dříve či později dopadat i větší, globální rány. Zákon rozsévání

a sklizně nepřestal platit a moudrá učitelka historie nabízí víc než dostatečné poučení o koncích kultur, které pro své děti upřednostňovaly smrt.

Zastavme se. Je-li třeba, požádejme o odpuštění. A začněme podporovat život, život nejmladších, ale i nejstarších a potřebných. Milujme život, ctíme život – a komu leží na srdci budoucnost našeho národa, zkusme se rozhodnout podporovat konkrétní lidi (např. navštívit s bábovkou osamělého dědečka v pečovatelce) anebo stabilně nějakou finanční částkou díla či organizace podporující život místo smrti, např. Stop genocidě. Jakákoliv částka, kterou pošlete jednorázově nebo pravidelně jako trvalý příkaz na jejich účet č. 2300378725/2010, bude použita na šíření jejího poslání, tj. zjevovat a chránit hodnotu života v naší zemi.

I vaší podporou, vaším zaséváním pro život se tak bude měnit budoucnost konkrétních lidí – i českého národa.

Jiří Čihulka

spolupracovník pro-life organizací

V RC Monitoru 11/2016 byl u článku Williama Kilpatricka „Nejdůležitější zpráva, o které se nemluví“ (str. 13–15) chybně uveden překladatel. Text pro RCM přeložil Pavel Štička. Za chybu se omlouváme. Redakce.

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplať.

Letem světem

Bojíte se smrti? – zeptali se v rozhovoru pro *iDNES* legendárního profesora češtiny Miloše Hoznauera. Odpověděl hezky: „Mám obavu ze způsobu umírání. Bojím se léčebny dlouhodobě nemocných. Nejlepší by byl infarkt při štípání dříví na naší hájovně. Nedávno umíral Ludvík Vaculík v rodinném kruhu. A to nebylo špatné umírání. Něco takového bych si přál i já.“ A v odpovědi na otázku „**Co je na stáří nejhorší**“ přišla lekce pro nás všechny: „Na návštěvě u vnučky jsem byl přítomen krmení a přebalování miminka. Obojí se konalo v radostné atmosféře, plné laskavých a mazlivých slůvek, něžných doteků. Jeden životní příběh tady krásně začínal. Tři dny nato jsem navštívil svého dlouholetého kamaráda na interně pražské nemocnice. Bývalý ligový volejbalista, profesor dějepisu, absolvent filozofické fakulty. A také jsem zažil krmení a přebalování. Jenže žádná laskavá slůvka, sestra jen řekla: „To jste nemohl zazvonit dřív?!“

„**Má-li naše láska zůstat silná, musíme s Bohem trávit denně čas o samotě.** Pro kněze je liturgie hodin způsob, jak zůstat v kontaktu s naším milovaným během hektického dne. Stejně tak očekáváme, že budete věrní denním společným ranním a večerním modlitbám. Podobně je však důležitá i osobní modlitba. Pokud chcete Krista milovat a v lásce setrvat, což je

úkolem nás kněží, musíte s ním být, rozmlouvat s ním a naslouchat mu každý den. Tomu se říká modlitba.“ Tento úryvek je z knížky, na kterou bychom vás rádi upozornili: vydalo ji Kartuziánské nakladatelství, resp. vydavatelství Hesperion, autorem je Timothy M. Dolan a její název je **Kněží pro 3. tisíciletí**. Stojí za pozornost a hlavně za přečtení, a nejen kněžím.

Francouzský filosof, konvertita, člen Papežské rady pro laiky a otec šesti dětí Fabrice Hadjadj nedávno v rozhovoru pro deník *Le Figaro* „mluvil o **ohrožení lidství, které přichází skrze dvojí dnešní ,antizvěstování‘. Za prvním stojí technicismus, který nabízí parodii nového člověka, redukováného na techniku a naprosto na ní závislého. Druhým ,antizvěstováním‘ je islamismus, kde se anděl Gabriel už nezjevuje Marii, nýbrž Mohamedovi, a nikoli proto, aby velebil lidství, nýbrž aby je podrobil zákonu, který jej zbavuje odpovědnosti. V obou případech se tu setkáváme s odmítnutím lidské situace, jeho dramatu, těla a svobody. Bůh se však stává židovským tesařem, zabitým ve 33 letech. Po zmrtvýchvstání se neobjevuje v podobě hrdiny, ale obyčejného člověka, který vypadá jako zahradník či poutník a usedá se svými učedníky ke stolu. **Bůh totiž přichází, aby zachránil své stvoření v tom, co je****

nejvíce lidské, protože právě každodenní a obyčejný život člověka je největším dílem Stvořitele.“ Tato povzbudivá slova do každého našeho dne přineslo *Radiovaticana.cz*.

Nelze s ním vždy a ve všem souhlasit, ale leckdy vystihne správně „jádro pudla“, umí jít k podstatě. Mluvím o Václavu Klausovi ml., který v *Echo24.cz* nedávno napsal: „Nová levice už neútočí na továrnicka, aby mu sebrala továrnu, naopak ten továrník taky často bere dotaci a vláda nové levice mu docela vyhovuje. **Nová levice útočí na národy, rodiny, klasické vzdělávání.** Proto oni tak jásají, když přijde milion migrantů do Evropy. Proto vepsali svou lásku k EU i do školského zákona, proto milují všechny nadnárodní organizace, které by něco řešily nejlépe v galaktickém měřítku. Proto milují norský Barnevernet, protože ta organizace je nadřazena biologickým rodičům, a proto by byli rádi, kdyby ve školách nebyl tlak na vzdělání, ale kdyby školy byly víc socializační centrum, kde jsou všichni pomíchaní. A pro tuto svou představu bez skrupulí obětují děti s mentálním handicapem... A co je pro novou levici typické, vždycky je to mazaně propojené s určitým byznysem. To je nový trend a klasická pravice na něj není připravena.“

-zd-

12. 6. Ne 11. neděle v mezidobí

2 Sam 12,7–10.13, Žl 32, Gal 2,16.19–21, Lk 7,36–8,3

13. 6. Po Památka sv. Antonína z Padovy, kněze a učitele církve

1 Král 21,1–16, Žl 5, Mt 5,38–42

14. 6. Út sv. Anastáz OSB, kněz a mučedník

1 Král 21,17–29, Žl 51, Mt 5,43–48

15. 6. St sv. Vít, mučedník

2 Král 2,1.6–14, Žl 31, Mt 6,1–6.16–18

16. 6. Čt sv. Benon (Zbyněk), biskup OSB

Sir 48,1–15, Žl 97, Mt 6,7–15

17. 6. Pá sv. Řehoř Barbarigo, biskup

2 Král 11,1–4.9–18.20, Žl 132, Mt 6,19–23

18. 6. So sv. Marina

2 Kron 24,17–25, Žl 89, Mt 6,24–34

19. 6. Ne 12. neděle v mezidobí

Zach 12,10–11, Žl 63, Gal 3,26–29, Lk 9,18–24

20. 6. Po sv. Silverius, papež

2 Král 17,5–8.13–15a.18, Žl 60, Mt 7,1–5

21. 6. Út Památka sv. Aloise Gonzagy, řeholníka SJ

2 Král 19,9b–11.14–21.31–35a.36, Žl 48, Mt 7,6.12–14

22. 6. St sv. Jan Fisher, biskup, a Tomáš More, mučedníci

2 Král 22,8–13; 23,1–3, Žl 119, Mt 7,15–20

23. 6. Čt sv. Josef Cafasso, kněz

2 Král 24,8–17, Žl 79, Mt 7,21–29

24. 6. Pá Slavnost Narození sv. Jana Křtitele

Iz 49,1–6, Žl 139, Sk 13,22–26, Lk 1,57–66.80

25. 6. So sv. Vilém, opat OSB, ct. Ivan, poustevník

Pláč 2,2.10–14.18–19, Žl 74, Mt 8,5–17

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D., fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.